

**Маріупольський державний університет
Історичний факультет
Кафедра культурології**

**Навчальна дисципліна
«Організація культурно-дозвілєвої діяльності»**

Практичні

Для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Культурологія» ОП
«Культурологія, організація культурно-дозвілєвої діяльності»
Маріупольського державного університету.

Викладач: Нікольченко Ю. М., доцент, доцент кафедри культурології,
заслужений працівник культури України
(Телефон: 0502953405; 0675967826; електронна пошта: nikolchenko46@ukr.net)

I. Практична робота: проведення семінарських занять та виконання обов'язкових письмових завдань: самостійної роботи студента (СРС) та індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ).

Шкала оцінювання практичної роботи:

- за відповідь на семінарських заняттях: максимальна кількість балів – 20 (5 балів за один семінар);
- за підготовку письмової самостійної роботи (СРС): максимальна кількість балів – 15;
- за підготовку письмового індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ): максимальна кількість балів – 15.

II. Підсумковий контроль.

Іспит: максимальна кількість балів – 50.

III. Максимальна оцінка за вивчення навчальної дисципліни «Організація культурно-дозвілєвої діяльності» - 100 балів.

Теми семінарських занять

Семінар 1. Завдання і зміст культурно-дозвілєвої діяльності в Україні.

1. Державна нормативно-правова база галузі культури в Україні.
2. Основні функції та напрямки культурно-дозвілєвої діяльності. Їх завдання та особливості.
3. Взаємозв'язок культурно-дозвілєвої діяльності з сучасними умовами життя.
4. Соціальна цінність культурно-дозвілєвої діяльності та її роль у формуванні особистості.
5. Соціально-профілактичний напрям діяльності установ культури.
6. Поняття «менеджмент в організації культурно-дозвілєвої діяльності».
7. Основні вимоги до менеджера культурно-дозвілєвої діяльності.
8. Основні функції менеджера культурно-дозвілєвої діяльності.
9. Найважливіші лідерські якості менеджера культурно-дозвілєвої діяльності.
10. Значення арт-менеджменту в організації культурно-дозвілєвої діяльності.

Семінар 2. Форми культурно-дозвілєвої діяльності.

1. Мета культурно-дозвілєвої діяльності.
2. Особливості проведення культурно-дозвілєвої діяльності для різних категорій населення.
3. Сценарій культурно-дозвілєвого заходу.
4. Святкова обрядова культура українців у культурно-дозвілєвій діяльності (календарні свята та обряди; трудові свята та обряди; сімейна обрядовість).

5. Фестивалі серед культурно-дозвіллевої діяльності.
6. Концерт, його види. Вимоги до ведучого концертної програми.
7. Групові форми проведення культурно-дозвіллевого заходу.
8. Тематичні вечори як комплексне художньо-публіцистичне дійство.
9. Тематичні виставки як вид культурно-дозвіллевої діяльності.
10. Тематичні дискусії як вид культурно-дозвіллевої діяльності.

Семінар 3. Інформаційно-дискусійні форми культурно-дозвіллевої діяльності.

1. Національно-патріотична тематика культурно-дозвіллевих заходів.
2. Дитяча тематика культурно-дозвіллевих заходів.
3. Молодіжна тематика культурно-дозвіллевих заходів.
4. Тематика та особливості проведення культурно-дозвіллевих заходів для вікової категорії соціуму.
5. Виставки та екскурсії, як комплексні інформаційно-пізнавальні форми культурно-дозвіллевої діяльності. Особливості їх підготовки та проведення.
6. Конкурсні форми дозвілля, їх підготовка та проведення.
7. Вітальня як форма організації дозвілля.
8. Роль ведучого у проведенні інформаційно-дискусійних форм.
9. Музейні форми культурно-дозвіллевої діяльності.
10. Клубні форми культурно-дозвіллевої діяльності.

Семінар 4. Організація та управління культурно-дозвіллевою діяльністю.

1. Цілі, структура організації, задачі культурно-дозвіллевого заходу.
2. Планування, облік і звітність культурно-дозвіллевого заходів.
3. Підприємства, для яких організація культурно-дозвіллевого заходів є основною діяльністю.
4. Форми недержавної підтримки організації і проведення культурно-дозвіллевих заходів.
5. Вимоги до влаштування і технічного забезпечення культурно-дозвіллевого заходу.
6. Комерційна діяльність, пов'язана з проведенням культурно-дозвіллевих заходів.
7. Спонсорство і меценатство у підготовці і проведенні культурно-дозвіллевого заходу.
8. Роль і місце соціуму у підготовці і проведенні культурно-дозвіллевого заходу.
9. Забезпечення безпеки учасників культурно-дозвіллевого заходу.
10. Роль і місце звітності у підготовці і проведенні культурно-дозвіллевого заходу.

Теми для виконання самостійної роботи (СРС).

1. Мета, завдання та методологія навчальної дисципліни «Організація культурно-дозвіллевої діяльності».
2. Нормативно-правова база культурно-дозвіллевої діяльності.
3. Основний понятійний апарат курсу «Організація культурно-дозвіллевої діяльності».
4. Взаємозв'язок курсу «Організація культурно-дозвіллевої діяльності» з іншими дисциплінами спеціальності «Культурологія, організація культурно-дозвіллевої діяльності».
5. Особливості масових дійств духовного спрямування у давньому світі.
6. Організація культурно-дозвіллевих заходів в епоху Середньовіччя та Відродження.
7. Організація культурно-дозвіллевих заходів в епоху Нового часу.
8. Організація культурно-дозвіллевих заходів в XIX-XX ст.
9. Сучасні світові традиції та національні особливості організації культурно-дозвіллевої діяльності
10. Менеджмент та особливості культурно-дозвіллевої діяльності в Україні в умовах російської військової агресії.

Теми для виконання індивідуального завдання (ІНДЗ).

1. Менеджмент культурно-дозвілєвої діяльності в Україні.
2. Документаційний супровід культурно-дозвілєвої діяльності.
3. Режисерський задум і постановочний план проведення культурно-масового заходу.
4. Концерт та його особливості.
5. Види концертів (збірний, тематичний, театралізований).
6. Вимоги до концертного номеру.
7. Композиційна будова програми концерту.
8. Наочне і технічне забезпечення концерту.
9. Фестивалі та їх різновиди.
10. Менеджмент та особливості проведення культурно-дозвілєвих заходів в Україні в умовах російської військової агресії

Методичні рекомендації щодо виконання письмової самостійної роботи студентів та індивідуального навчально-дослідного завдання

Студентам пропонуються для виконання одне із письмової самостійної роботи (СРС) та одне із письмового індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ), які є невід'ємною формою набуття нових знань та навичок з курсу «Організація культурно-культурно-дозвілєвої діяльності».

Виконання студентом СРС та ІНДЗ за окремими темами є обов'язковою умовою оцінювання його успішності з освоєння курсу. З метою успішного письмового виконання СРС та ІНДЗ студентам необхідно опрацювати за предметно-тематичним, алфавітним, систематичним та електронним каталогами наукової бібліотеки МДУ та інших бібліотек України відповідно до списку рекомендованої базової та допоміжної літератури.

Згідно з діючими бібліографічними вимогами, складається перелік використаних джерел та літератури з теми СРС та ІНДЗ (розміщується в якості останньої рубрики виконаного завдання). Результати роботи подаються викладачу в електронному варіанті на його електронну пошту після останнього семінарського заняття для перевірки до складання письмового іспиту.

Форма подання – комп'ютерний набір, кегль 12, шрифт – Times New Roman, інтервал – 1, мова – українська (джерела та література подаються мовою оригіналу). Поля: ліве – 20 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Обсяг СРС та ІНДЗ (без врахування додатків) – 3-4 аркуші без урахування титульної сторінки. Текст СРС та ІНДЗ подається у 3-ій особі від імені автора. Критерії оцінки:

- змістовність,
- логічність викладення матеріалу,
- самостійність висновків,
- дотримування вимог щодо оформлення тексту.

Текст складається з наступних обов'язкових частин: плану, вступу з аналізом опрацьованих джерел з обраної проблеми, основної частини, що складається з двох-трьох розділів, висновків та списку опрацьованих джерел і літератури в алфавітному порядку (не менше 6 позицій).

На титульній сторінці вказується повна назва закладу вищої освіти. Напрямок письмової роботи: СРС або ІНДЗ. Тема письмової роботи. Автор: ПІБ студента, курс, спеціальність. Прізвище, ініціали та посада викладача.

Фактичну частину СРС та ІНДЗ становить аналіз результатів роботи з публікаціями з досліджуваної теми, тобто студент повинен структурувати отриманні знання з конкретного питання теорії книгознавства. Наприклад, застосовуючи творчий підхід, студент опрацьовує, порівнює та групує концептуальні підходи різних авторів стосовно вивчення теми (навести відомості про основних авторів та зміст публікацій, монографій, навчальних посібників, підручників, збірників праць науково-практичних конференцій тощо).

Література, рекомендована для виконання семінарських занять, СРС та ІНДЗ.

Базова

1. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство: навч. посібник / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
2. Воєвідко Л. М. Українські музично-виконавські традиції: навчальний посібник / Л. М. Воєвідко. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин Я. І., 2013. – 148 с.
3. Герладжі Ф. П. Режисура театралізованих видовищ, народних свят та обрядів: Навчальний посібник / Ф. П. Герладжі. – Рівне: РДК, 1997. – 144 ст.
4. Державна національна програма «Україна ХХІ століття» // Культура. – 2001. – С.44-46.
5. Закон України «Про культуру». 14 грудня 2010 року.
6. Конституція України // Відомості Верховної Ради України, 1996. № 30.
7. Кутузова Г. І. Культурно-дозвіллева діяльність: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г. І. Кутузова. – Луцьк: Вежа-Друк, 2013. – 252 с.
8. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах. Підручник / І. В. Петрова. – К.: Кондор, 2005. – 408 с.
9. Психологія і педагогіка життєтворчості. Навч. метод. Посібник / Гол ред. В. М. Доній. – К.: ІЗМН, 1996. – 792 с.
10. Цьось А. В. Українські народні ігри та забави: Навчальний посібник / А. В. Цьось. – Луцьк: Надстир'я, 1994. – 96 с.

Допоміжна

1. Бех І. Д. Концепція виховання особистості / І. Д. Бех // Рідна школа. – 1991. №5. – С. 18-24
2. Воропай О. Звичаї нашого народу. У 2-х кн. / О. Воропай. – К.: Дніпро 1991. – Кн. 1. – 418 с.; Кн.2. – 460 с.
3. Земелюк М.І. Творча особистість майбутнього вихователя: теоретичні аспекти / М. І. Земелюк // Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція з міжнародною участю «Навчання, виховання та розвиток у контексті життєвих перспектив особистості». м. Бердянськ, Україна, 25 квітня 2019 року. – С. 14-16.
4. Зернецька О. Нові засоби масової комунікації (Соціокультурний аспект) / О. Зернецька. – К.: Слово, 2013. – 185 с.
5. Іваницький А. Українська народна музична творчість / А. Іваницький. – К.: Музична Україна, 1990. – 334 с.
6. Климець Ю. Д. Купальська обрядовість на Україні / Ю. Д. Климець. – К.: Наукова думка, 1990. – 144 с.
7. Ковшар І. Ф. Проблеми історії та теорії масових музичних вистав нового часу / І. Ф. Ковшар. – К.: Музика, 2009. – 208 с.
8. Петрова І. В. Педагогічні умови удосконалення діяльності клубів з профорієнтаційного виховання підлітків (досвід зарубіжжя) / І. В. Петрова // Соціалізація особистості: Міжкафедральний зб. наук. ст. // За заг. ред. А. Й. Капської. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова., 1999. – Вип. 3. – С. 51-63.

9. Петрова І. В. Соціально-культурний потенціал закладів клубного типу (на прикладі «Ротарі»-клубів) І. В. Петрова // Соціалізація особистості: Зб. наук. пр. НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2000. – Вип. 2. – С. 40-53.
10. Петрова І. В. Культурно-дозвілєві центри: виникнення та розвиток / І. В. Петрова // Рідна школа. – 2000. – №7. – С. 15-21.
11. Самотулка Т. Історія України в іграх / Т. Самотулка. Київ-Нью-Йорк: Видавництво М. П. Коць, 1995. – 347с.
12. Семчишин М. Тисяча років української культури / М. Семчишин. – К.: Друга рука, 1993. – 550 с.
13. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури: монографія / Катерина Станіславська; вид. друге, перероб. і доп. К.: НАКККіМ, 2016. – 352 с.: іл.
14. Щолокова О. П. Формування художньої культури в процесі професійної підготовки педагога-музиканта / О. П. Щолокова // Українське музикознавство, 25. – К: «Музична Україна», 1990. – С. 150-155.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Міністерства культури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://mincult.kmu.gov.ua/control>
2. Офіційний веб-портал Верховна Рада України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. Офіційний сайт Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Міністерства культури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://mincult.kmu.gov.ua/control>
5. Офіційний веб-портал Маріупольської міської ради. Департамент культури і громадського розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://mariupolrada.gov.ua/>

Напрямки підготовки до підсумкового контролю (екзамену).

1. Соціальна цінність культурно-дозвілєвої діяльності та її роль у формуванні особистості.
2. Менеджмент, основні функції та напрямки культурно-дозвілєвої діяльності. Її завдання та особливості.
3. Основні вимоги до менеджера культурно-дозвілєвої діяльності.
4. Взаємозв'язок культурно-дозвілєвої діяльності з сучасними умовами життя.
5. Особливості проведення культурно-дозвілєвої діяльності для різних категорій населення.
6. Тематичні вечори як комплексне художньо-публіцистичне дійство.
7. Святкова обрядова культура українців у культурно-масових заходах (календарні свята та обряди; трудові свята та обряди; сімейна обрядовість).
8. Концерт, його види. Вимоги до ведучого концертної програми.
9. Виставки та екскурсії, як комплексні інформаційно-пізнавальні форми культурно-дозвілєвої діяльності. Особливості їх підготовки та проведення.
10. Конкурсні форми дозвілля, їх підготовка та проведення.
11. Вітальня як форма організації дозвілля.
12. Роль ведучого у проведенні інформаційно-дискусійних форм.
13. Менеджмент та адміністративне керівництво культурно-дозвілєвою діяльністю.
14. Планування, облік і звітність культурно-дозвілєвої діяльності. Перспективні, кварталні та місячні плани.
15. Фінансування державних і клубних закладів, специфіка діяльності комерційних. (доходи і розходи; штатний розпис; кошторис; права і обов'язки розпорядника кредитів; оренда).

16. Вимоги до влаштування і технічного забезпечення культурно-дозвіллевої діяльності.
17. Аналіз нормативно-правової бази щодо проведення культурно-масових заходів.
18. Культурно-масові заходи: вітчизняний та зарубіжний досвід
19. Написання сценарію до свята національно-патріотичного спрямування.
20. Підготовка та організація фестивалю до знаменної дати в історії та культурі України.
21. Технологія організації та проведення культурно-масових заходів.
22. Організація та проведення вечорів відпочинку для дорослих.
23. Організація та проведення вечорів відпочинку для дітей і юнацтва.
24. Гра як засіб організації культурно-масового заходу.
25. Мета, завдання та методологія навчальної дисципліни «Організація культурно-дозвіллевої діяльності».
26. Нормативно-правова база культурно-дозвіллевої діяльності.
27. Основний понятійний апарат курсу «Організація культурно-дозвіллевої діяльності».
28. Взаємозв'язок курсу «Організація культурно-дозвіллевої діяльності» з іншими дисциплінами спеціальності «Культурологія, організація культурно-дозвіллевої діяльності».
29. Особливості масових дійств духовного спрямування у давньому світі.
30. Організація культурно-масових заходів в епоху Середньовіччя та Відродження.
31. Організація культурно-масових заходів в епоху Нового часу.
32. Організація культурно-масових заходів в XIX-XX ст.
33. Сучасні світові традиції та національні особливості організації культурних та масових заходів.
34. Особливості культурно -дозвіллевої діяльності в Україні в умовах російської військової агресії.
35. Порядок організації та проведення культурно-масових заходів в Україні в умовах російської військової агресії.
36. Документаційний супровід культурно-масових заходів.
37. Режисерський задум і постановочний план проведення культурно-масового заходу.
38. Концерт та його особливості.
39. Види концертів (збірний, тематичний, театралізований).
40. Вимоги до концертного номеру.
41. Композиційна будова програми концерту.
42. Наочне і технічне забезпечення концерту.
43. Фестивалі та їх різновиди.
44. Особливості проведення фестивалів.

